

OOXML: Özgür Yazılım ve Özgür Bilginin Önündeki Engeller

Seda Akay
Akin Ömeroğlu

Standart Nedir?

- Endüstride kullanılan bir uygulamanın ya da bilişim dünyasında olduğu gibi bir biçimin uluslar arası kurumlar tarafından belgelendirilerek herkesin kullanımına özgür, bedelsiz ve açıkça sunulması durumunda bu konu ile ilgili bir standarttan bahsetmek mümkündür.
- Bir konu hakkında birden fazla standart olması o konu hakkında
 - Uyumsuzluklara
 - Karmaşaya
 - Yüksek maliyetlere neden olacaktır.

OOXML Nedir?

- Office Open XML, Microsoft tarafından geliştirilen ve ECMA tarafından belgelendirilmiş bir dosya biçimi standardıdır.
- Amacı elektronik dokümanların XML tabanlı bir ortamda saklanmasını sağlamaktır.
- 2006 senesinin Aralık ayında hayatımıza girmiştir.

OOXML'e Neden Karşıyız?

- Standartlaştırma sürecinde uygulanan prosedür (Zaman / Hacim)
- OOXML özelleştirmelerinin birlikte işlerliğe etkileri
- Teknik eksiklikler
- OOXML ile ilgili patent ve hukuki sorunlar
- OSP ve CNS'nin özgür yazılım lisansları ile uyumsuzluğu
- Uyumluluk ve rekabet sorunları

Standartlaştırma Süreci

- OOXML'in FastTrack sürecine dahil olamayacak bir metin olması (Toplam metin 6000+2500 sayfa)
- Ülke oylamalarında sürecin kötüye kullanımı
- ISO kurallarına aykırı hareket edilmesi
- ISO kurallarının yanlış yorumlanması

Teknik Eksiklikler

- XML standardına aykırılık
- Önemli prosedürlerin belirlenmemesi
- İkili dosyalara verilen izin
- Hesaplama hataları
- OOXML'in Tekerleği Yeniden İcadı
 - MathML yerine OOMML
 - SVG yerine VML

Patent ve Hukuki Sorunlar

- OOXML'de Microsoft'un 280'den fazla patentli teknolojisine atıf var.
- Birçok noktada tanımlamalar like ... ya da request from ... gibi patentli teknolojilere gönderilen atıflarla yapılıyor.
- Microsoft'un sadece patent hakkı değil, diğer fikri hakları da mevcut.

OSP, CNS ve Özgür Yazılım

- OSP (Açık Kaynak Sözü), tek taraflı ve kullanım şartları GPL başta olmak üzere birçok özgür lisansla çelişkili. (alt lisanslama)
- CNS (Dava etmeme akdi), teknik bir Amerikan Özel Hukuku konusu. Yorumu açık ve takdir yetkisi Microsoft'ta

OOXML: “Özel” Standart

- Microsoft DocX biçimi ile özel bir OOXML kullanıyor ve bu biçim standarda uygun değil
- Her üretici gömülü ikili dosya sayesinde kendi OOXML standardını yaratabilir.
- Bu özel standartlar üreticinin tekeli altında yer alabilir.
- Birlikte işlerlik engellenebilir.

Uyumluluk

- OOXML MS ürünleri tarafından bile henüz tam olarak desteklenmiyor.
- Standardın bakımının nasıl yapılacağı belli değil.
- Metin tamamlanmadığı için 3. parti üreticiler üretim yapamıyor.
- Uyumluluk ile ilgili teknik eksiklikler mevcut.

OpenDocument vs OOXML

- **MS Office 2007 (SP 3)**
- Google Documents
- Wikipedia
- OpenOffice.org
- Corel WordPerfect X3
- IBM Lotus Notes 2.0+
- IBM Lotus Symphony
- KOffice 1.5+
- StarOffice 8.0+
- Gnumeric 1.70+
- Zoho Office (web tabanlı)
- Adobe Buzzword
- AbiWord 2.4+
- Inkscape 0.44+
- NeoOffice 2.0+
- TextEdit
- Ichitaro
- Scribus
- SoftMaker Office

- MS Office 2007 (kısmen ve hatalı)
- Corel WordPerfect X3 (beta)
- Apple iPhone (çok sınırlı)
- TextEdit

Rekabet

- OOXML, ISO ve WTO'nun TBT (Technical Barrier to Trade) hükümlerine aykırılık oluşturabilir.
- OOXML, üreticilere Microsoft ile çalışma zorunluluğu getirebilir
- OOXML, tekelleşme sürecinde ciddi bir tehdit.

Olası sorunlar

- İnsanların, alternatif üreticilerden gelen birbirinden farklı programları kullanamaması
- Uyumsuz programların yarattığı karmaşa nedeni ile zaman ve emek kaybı
- Ülkelerin, tek bir üreticinin ürettiği bir yazılıma yönelmek zorunda kalması

OOXML ve Türkiye

- Yapılan kampanyalar
 - Özgürlükiçin ve OpenOffice.org Türkiye
- Buton ve banner kampanyaları
- OOXML Çalıştayı
- TSE Toplantıları
- Tüm çalışmalar neticesinde Türkiye'nin oyu **çekimser** olarak **değişmiştir**

OOXML ve Dünya

- BRM toplantısından sonra yapılan oylamada OOXML bir standart olarak kabul edilmiştir.
- Yayım sürecinde çeşitli ülkeler itirazlarda bulunmuş ve bu itirazlar incelenmeye alınmıştır.
- İtirazlar sonuçlanana kadar OOXML'in standart olarak ilanı **askıya alınmıştır**

Sonuç

- İnsanların bilgiye eşit, hızlı, ücretsiz ulaşması için,
- Kurumların uyum sorunları yaşamaması için,
- Devletlerin tek bir üreticiye bağımlı kalmaması için,
- ISO süreçlerinin etik çalıştığını göstermek için

**OOXML'e karşı çıkılması
gerekir.**

